

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater och till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater och till vissa lagar som har samband med den (RP 139/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 25/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på informationsutbyte mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater i syfte att förebygga, avslöja eller utreda brott, om inte något annat uttryckligen föreskrivs i annan EU-lagstiftning.

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/977 om informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och om upphävande av rådets rambeslut 2006/960/RIF, nedan *informationsutbytesdirektivet*.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *behörig brottsbekämpande myndighet* polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet,
- 2) *utnämnd brottsbekämpande myndighet* en annan medlemsstats behöriga brottsbekämpande myndighet med behörighet att översända framställningar om information till de enda kontaktpunkterna i andra medlemsstater,
- 3) *enda kontaktpunkt* den centrala enhet som svarar för att samordna och underlätta informationsutbytet,
- 4) *allvarligt brott* brott som avses i 3 § i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) samt brott som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF, nedan *Europolförordningen*,
- 5) *information* innehåll som avser en eller flera fysiska eller juridiska personer, sakförhållanden eller omständigheter av relevans för behöriga brottsbekämpande myndigheter när de fullgör sina uppgifter enligt nationell rätt i syfte att förebygga, avslöja eller utreda brott,
- 6) *direkt tillgänglig information* information i en databas som är direkt tillgänglig för den enda kontaktpunkten eller en behörig brottsbekämpande myndighet i den medlemsstat från vilken information begärs,
- 7) *indirekt tillgänglig information* information som den enda kontaktpunkten eller en behörig brottsbekämpande myndighet i den medlemsstat från vilken information begärs kan erhålla i enlighet med nationell rätt utan att använda tvångsmedel,
- 8) *personuppgifter* personuppgifter som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018), nedan *dataskyddslagen avseende brottmål*.

3 §

Rätt att lämna ut information

Den behöriga brottsbekämpande myndigheten får trots sekretessbestämmelserna lämna ut information som är direkt eller indirekt tillgänglig för den myndigheten till den behöriga brottsbekämpande myndigheten i en annan medlemsstat på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

2 kap.

Informationsutbyte på begäran

4 §

Framställan om information till en annan medlemsstat

Den behöriga brottsbekämpande myndigheten får översända en framställan om information till en annan medlemsstat endast om det med fog kan antas att den begärda informationen är tillgänglig i den medlemsstaten. Den begärda informationen ska vara behövlig och proportionerlig för att förebygga, avslöja eller utreda brott.

5 §

Brådskanie framställan om information

Av en framställan om information som översänds till den behöriga brottsbekämpande myndigheten eller den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat ska det framgå huruvida framställan är brådskanie. Om framställan är brådskanie ska skälen till detta anges.

En framställan om information som översänds till den behöriga brottsbekämpande myndigheten eller den enda kontaktpunkten i en annan medlemsstat ska anses vara brådskanie endast om det med hänsyn till alla relevanta sakförhållanden och omständigheter i det aktuella fallet finns anledning att anta att den begärda informationen

- 1) är avgörande för att avvärja ett omedelbart och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten i en medlemsstat,
- 2) behövs för att avvärja ett omedelbart hot mot en persons liv eller fysiska integritet,
- 3) behövs för att fatta ett beslut som kan innebära bibehållande av inskränkande åtgärder som innebär frihetsberövande, eller
- 4) löper överhängande risk att förlora betydelse om den inte tillhandahålls omgående och den anses vara viktig för att förebygga, avslöja eller utreda brott.

6 §

Innehållet i en framställan om information

Framställan om information ska innehålla alla detaljer som behövs för att den ska kunna behandlas på ett lämpligt och snabbt sätt och åtminstone följande:

- 1) den begärda informationen så noggrant specificerad som möjligt,
- 2) ändamålet för den begärda informationen och en beskrivning av sakförhållanden och uppgift om det misstänkta brottet,
- 3) skälen till att det antas att den begärda informationen finns tillgänglig i den medlemsstat som tar emot framställan,
- 4) vid behov en redogörelse för sambandet mellan det syfte för vilket informationen begärs och den eller de fysiska eller juridiska personer eller aktörer som informationen avser,
- 5) vid behov skälen enligt 5 § 2 mom. till att framställan anses vara brådskanie,

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

6) begränsningar för att använda informationen i framställan i andra syften.

7 §

Svar på en framställan från en annan medlemsstat

Den behöriga brottsbekämpande myndigheten ska tillhandahålla den information som begärts i enlighet med denna lag inom följande tidsfrister från mottagandet av framställan om information:

- 1) åtta timmar vid brådskanie framställningar som rör direkt tillgänglig information,
- 2) tre kalenderdagar vid brådskanie framställningar som rör indirekt tillgänglig information,
- 3) sju kalenderdagar vid andra framställningar än sådana som avses i 1 och 2 punkten.

8 §

Vägran att lämna ut information

Beslut om vägran att lämna ut information fattas av den behöriga brottsbekämpande myndigheten.

Meddelande om vägran ges genom den enda kontaktpunkten.

Utlämnande av information får vägras endast om

- 1) den begärda informationen inte är tillgänglig för den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna,
- 2) framställan om information inte uppfyller kraven enligt 6 §,
- 3) den begärda informationen består av andra personuppgifter än de som ingår i de kategorier av personuppgifter som förtecknas i avsnitt B i bilaga II till Europolförordningen,
- 4) den begärda informationen har befunnits vara felaktig, ofullständig eller inte längre aktuell och inte kan lämnas ut i enlighet med 9 § 1 och 2 mom. i dataskyddslagen avseende brottmål,
- 5) tillhandahållande av den begärda informationen skulle
 - a) strida mot eller skada väsentliga nationella säkerhetsintressen,
 - b) äventyra verksamhet för att förebygga, avslöja eller utreda brott, eller äventyra en enskild persons säkerhet, eller
 - c) otillbörligt skada en juridisk persons skyddade viktiga intressen,
- 6) den gärning som ligger till grund för framställan är ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet enligt finsk lag är fängelse i högst ett år eller framställan hänför sig till en gärning som inte är straffbar enligt finsk lag,
- 7) den begärda informationen ursprungligen erhöles från en annan medlemsstat eller ett tredjeland och den medlemsstaten eller det tredjelandet inte har samtyckt till tillhandahållandet av informationen.

Om en medlemsstat eller tredjeland har ställt villkor för användningen av informationen, får informationen tillhandahållas endast om det är möjligt enligt villkoren.

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

9 §

Förfarande vid vägran att lämna ut information

Den enda kontaktpunkten ska underrätta den begärande medlemsstatens enda kontaktpunkt eller utnämnda brottsbekämpande myndighet om vägran att lämna ut information och om skälen för vägran, med iakttagande av de tidsfrister som anges i 7 §.

Den behöriga brottsbekämpande myndigheten ska vid behov begära ytterligare klargöranden av den begärande medlemsstatens enda kontaktpunkt eller utnämnda brottsbekämpande myndighet.

De tidsfrister som anges i 7 § upphör att löpa när den enda kontaktpunkten eller den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i den begärande medlemsstaten tar emot framställan om ytterligare klargörande.

3 kap.

Övrigt informationsutbyte

10 §

Utlämnande av information på eget initiativ

Den behöriga brottsbekämpande myndigheten har rätt att på eget initiativ lämna ut sådan information som finns tillgänglig för den till enda kontaktpunkter eller utnämnda brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsstater, om det med fog kan antas att sådan information skulle kunna vara nödvändig för de andra medlemsstaterna i syfte att förebygga, avslöja eller utreda brott. Någon rätt att lämna ut information föreligger inte, om informationen är sådan som avses i 8 § 2 mom. 5 punkten.

Den behöriga brottsbekämpande myndigheten ska på eget initiativ lämna ut sådan information som finns tillgänglig för den till enda kontaktpunkter eller utnämnda brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsstater, om det kan antas att sådan information skulle kunna vara relevant för dessa medlemsstater i syfte att förebygga, avslöja eller utreda allvarliga brott. Någon skyldighet att lämna ut information föreligger inte, om informationen är sådan som avses i 8 § 2 mom. 5 punkten.

11 §

Utlämnande av information till Europol

När de behöriga brottsbekämpande myndigheterna sänder en framställan om information till en enda kontaktpunkt eller en utnämnd brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat, tillhandahåller information på framställan av en enda kontaktpunkt eller utnämnd brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat, eller på eget initiativ, i enlighet med denna lag, ska de i varje enskilt fall, med iakttagande av artikel 3 och artikel 7.7 i Europolförordningen, bedöma hu-

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

ruvida en kopia av framställan om information eller av den information som tillhandahållits behöver sändas till Europol.

Bestämmelser om utlämnande av information till Europol finns dessutom i Europolförordningen och i lagen om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (214/2017).

Den behöriga brottsbekämpande myndigheten får lämna ut information som erhållits från en annan medlemsstat eller ett tredjeland till Europol i enlighet med 1 mom. endast om den medlemsstaten eller det tredjelandet har gett sitt samtycke till detta. Informationen får lämnas ut till Europol endast på de villkor som den berörda medlemsstaten eller det berörda tredjelandet har fastställt för användningen av informationen.

4 kap.

Ytterligare regler om tillhandahållande av information

12 §

Utlämnande av personuppgifter

Om den information som lämnas ut i enlighet med 2 eller 3 kap. innehåller personuppgifter, ska personuppgifter som avser enskilda registrerade begränsas till de kategorier som förtecknas i avsnitt B i bilaga II till Europolförordningen och vara behövliga och proportionerliga för ändamålet med framställan.

När personuppgifter lämnas ut ska dessutom 9 och 10 § i dataskyddslagen avseende brottmål iakttas.

13 §

Konfidentialitet och likvärdig tillgång

Information som markerats som konfidentiell och som tillhandahållits de behöriga brottsbekämpande myndigheterna ska skyddas i enlighet med 4 kap. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 18 § 4 mom. i den lagen samt i enlighet med 5 kap. i dataskyddslagen avseende brottmål.

I fråga om begäranden om information från de enda kontaktpunkterna och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater och tillhandahållande av information till dem ska tillämpas likvärdiga villkor som de som tillämpas nationellt för att begära och tillhandahålla liknande information.

14 §

Samtycke till användning av information som bevisning i en rättegång

Den behöriga myndigheten kan på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat ge sitt samtycke till att information som med stöd av denna lag har tillhandahållits myndigheten i den berörda medlemsstaten används som bevisning i en rättegång, om inte något annat föreskrivs se-

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

parat om det förfarande som ska tillämpas i ärendet. Samtycke kan ges endast för information som härrör från ett offentligt register som förs av en myndighet och när utlämnandet av uppgifterna inte har begränsats.

15 §

En säker kommunikationskanal

De behöriga brottsbekämpande myndigheterna ska använda Europols nätapplikation för säkert informationsutbyte (*Siena*) som avses i artikel 13.1 i informationsutbytesdirektivet när de skickar framställningar om information eller tillhandahåller information på framställan eller på eget initiativ i enlighet med 2 eller 3 kap. i denna lag.

De behöriga brottsbekämpande myndigheterna får avvika från kravet att använda Siena, om

1) det kan antas att informationsutbytet vid en senare tidpunkt kommer att kräva att tredjeländer eller internationella organisationer deltar via Interpols kommunikationskanal eller på något annat sätt,

2) framställan om information är brådskande och därför kräver att en annan kommunikationskanal tillfälligt används,

3) en oväntad teknisk eller driftsrelaterad incident hindrar den enda kontaktpunkten eller de behöriga brottsbekämpande myndigheterna från att använda Siena för informationsutbytet.

16 §

Registrering av uppgifter och tillhandahållande av kopior

När den behöriga brottsbekämpande myndigheten översänder en sådan framställan om information till en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat som avses i denna lag, svarar på en framställan om information från en sådan myndighet eller på eget initiativ tillhandahåller en sådan myndighet information, ska den samtidigt säkerställa att den översända framställan om information, svaret på framställan och den information som tillhandahållits införs i det enda ärendehanteringssystem som avses i 19 §.

Avvikelse från skyldigheten enligt 1 mom. får göras, om införandet av informationen i ärendehanteringssystemet skulle äventyra

1) en pågående, mycket känslig brottsutredning för vilken informationsbehandlingen kräver en lämplig konfidentialitetsnivå,

2) utredning av terroristbrott som inte inbegriper nödsituationer eller krishanteringssituationer,

3) en enskild persons säkerhet.

Om information lämnas till den utnämnda brottsbekämpande myndigheten i en annan medlemsstat, ska en kopia av den begärda informationen samtidigt sändas till den medlemsstatens enda kontaktpunkt. Avvikelse från kravet på att sända en kopia får göras på de grunder som anges i 2 mom.

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

5 kap.

Enda kontaktpunkt för informationsutbyte

17 §

Den enda kontaktpunkten och dess uppgifter

Den enda kontaktpunkten finns vid centralkriminalpolisen. De behöriga brottsbekämpande myndigheterna deltar i den vid centralkriminalpolisen placerade enda kontaktpunktens verksamhet i enlighet med 2—4 kap.

Den enda kontaktpunkten har till uppgift att

1) ta emot och bedöma framställningar om information som översänts av en behörig brottsbekämpande myndighet i en annan medlemsstat,

2) förmedla framställningarna om information till den brottsbekämpande myndighet som är behörig i ärendet och, om en framställan gäller fler än en behörig brottsbekämpande myndighet, samordna behandlingen av framställan och tillhandahållandet av den begärda informationen,

3) samordna analysen och struktureringen av den begärda informationen i syfte att tillhandahålla den till den enda kontaktpunkten eller den behöriga brottsbekämpande myndigheten i en annan medlemsstat,

4) tillhandahålla en annan medlemsstat information i enlighet med 7 och 10 §,

5) vägra att tillhandahålla information i enlighet med 8 § och underrätta om vägran i enlighet med 9 § 1 mom. samt vid behov begära klargöranden eller preciseringar i enlighet med 9 § 2 mom.,

6) sända framställningar om information till de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra medlemsstater i enlighet med denna lag och vid behov tillhandahålla klargöranden eller preciseringar i enlighet med 9 § 2 mom.

18 §

Den enda kontaktpunktens beredskap

Den enda kontaktpunkten ska sköta sina uppgifter dygnet runt, årets alla dagar, med iakttagande av tidsfristerna enligt 7 §.

19 §

Ett enda elektroniskt ärendehanteringssystem

Polisen svarar för införandet av det enda ärendehanteringssystem som avses i artikel 16 i informationsutbytesdirektivet. Den enda kontaktpunkten ska använda det enda ärendehanteringssystemet för fullgörandet av sina uppgifter enligt denna lag. Varje behörig brottsbekämpande myndighet ska vara personuppgiftsansvarig för myndighetens personuppgifter som behandlas i ärendehanteringssystemet.

Följande uppgifter ska registreras i ärendehanteringssystemet:

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

1) framställningar om information enligt 7 § samt all övrig kommunikation med enda kontaktpunkter och behöriga brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsstater som rör sådana framställningar samt information om vägran att lämna ut information enligt 9 § 1 mom. och information om framställningar om och tillhandahållande av klargöranden eller preciseringar enligt 9 § 2 mom.,

2) kommunikation enligt 17 § 2 mom. 2 punkten mellan den enda kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna,

3) överföringar i enlighet med 7 och 10 § av information till enda kontaktpunkter och behöriga brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsstater,

4) uppgifter enligt 16 §.

Ärendehanteringssystemet ska ha förmåga att generera statistik om informationsutbyten enligt denna lag i enlighet med 20 §.

På loggning av åtkomst och annan behandling av informationen i ärendehanteringssystemet tillämpas 19 § i dataskyddslagen avseende brottmål.

Personuppgifter i ärendehanteringssystemet får lagras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade endast under den tid som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen, varefter personuppgifterna ska raderas ur ärendehanteringssystemet. Behovet att bevara personuppgifter ska bedömas första gången senast sex månader efter det att informationsutbytet har upphört.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Skyldighet att föra statistik

Polisen ska senast den 1 mars varje år tillhandahålla inrikesministeriet statistik över sådant informationsutbyte med andra medlemsstater enligt denna lag som skett under föregående kalenderår. Inrikesministeriet lämnar uppgifterna till kommissionen.

Statistiken enligt 1 mom. ska åtminstone innehålla följande uppgifter:

1) antalet framställningar om information som den enda kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna har översänt,

2) antalet framställningar om information som den enda kontaktpunkten och de behöriga brottsbekämpande myndigheterna har tagit emot och antalet framställningar om information som de har besvarat, uppdelade efter brådskande och icke-brådskande framställningar och enligt begärande medlemsstat,

3) antalet framställningar om information som avslagits i enlighet med 8 §, uppdelade enligt begärande medlemsstat och skäl för avslag.

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

21 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 15 § träder dock i kraft först den 1 juni 2027.

Genom denna lag upphävs lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets rambeslut om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater och om tillämpning av rambeslutet (26/2009).

Lag

om ändring av 25 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 25 § 4 mom. som följer:

25 §

Utlämnande av personuppgifter till brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Utöver vad som föreskrivs i denna lag och i dataskyddslagen avseende brottmål finns bestämmelser om utlämnande av personuppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater i lagen om informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 23 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) 23 § 4 mom. som följer:

23 §

Utlämnande av personuppgifter till brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Utöver vad som föreskrivs i denna lag och i dataskyddslagen avseende brottmål finns bestämmelser om utlämnande av personuppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater i lagen om informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (/).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 35 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019) 35 § 4 mom. som följer:

35 §

Utlämnande av personuppgifter till brottsbekämpande myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Utöver vad som föreskrivs i denna lag och i dataskyddslagen avseende brottmål finns bestämmelser om utlämnande av personuppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater i lagen om informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (/).

Riksdagens svar RSv 151/2024 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 10.12.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare